

Natjecanja hrvatskih mladih tehničara počela su prije 55 godina

Prošlo stoljeće je obilježeno naglim razvitkom tehnike i tehnologije kako u svijetu tako i na hrvatskom području. Sve više ljudi se ne samo profesionalno nego i u slobodnom vremenu bavilo upoznavanjem tehničkih inovacija i unapređivanjem novih tehnoloških dostignuća. Ti zaljubljenici u tehniku (tehnički amateri) se okupljaju i osnivaju udrugu tehničke kulture koje privlače i sve više mladih.

Sredinom XX. stoljeća organizira se mnoštvo akcija za tehničko opismenjivanje mladih i zadovoljavanje njihove odgojno obrazovne znatiželje. U hrvatskom školskom sustavu, naročito na poticaj Narodne tehnike Hrvatske (prednika Hrvatske zajednice tehničke kulture), provodi se ovogodišnja eksperimentalna nastava novog predmeta tehnički odgoj koji se uvodi u više razrede osnovnih škola 1958. godine te uskoro i u gimnazije (tehničko obrazovanje). Istovremeno se u školama i mjesnim zajednicama osnivaju klubovi mladih tehničara u kojima se mali bave raznovrsnim tehničkim aktivnostima: agrotehnikom, automodelarstvom, brodomodelarstvom, elektrotehnikom, raketnim modelarstvom, strojarskom tehnikom, zrakoplovnim modelarstvom i drugima.

Kao rezultat sve masivnijeg okupljanja hrvatskih mladih tehničara, najbolji su se sastali u Zagrebu 1958. godine na 1. susretu mladih tehničara Hrvatske. Ti njihovi susreti nastavili su se u Zagrebu na 2. natjecanju 1959. godine sve do 6. natjecanja, a 7. i 8. natjecanje mladih tehničara Hrvatske održana su u Osijeku (1964.) i Puli (1965.). Na njima se okupljalo po stotinjak mladih tehničara natječući se u desetak tehničkih aktivnosti kojima su se bavili u klubovima.

Zbog podizanja digniteta novog predmeta (tehnički odgoji) 1966. godine održano je u Zagrebu

1. republičko natjecanje iz nastave tehničkog i proizvodnog odgoja u okviru Pokreta "Nauku mladima" koji je od 1964. godine organizirala Narodna tehnika Hrvatske za učenike u astronomiji, biologiji, fizici, kemiji i matematici. Na natjecanju je sudjelovalo samo 25 učenika iz cijele naše Republike, pa su mladi tehničari koji se bave slobodnim tehničkim aktivnostima ostali bez mogućnosti pokazivanja svojih znanja i vještina, osim onih koji su se natjecali u akcijama nacionalnih saveza tehničke kulture (automoto, foto, kino, radio, zrakoplovstvo).

Republička natjecanja mladih tehničara Hrvatske nastavljena su 1967. godine i do 1971. godine redovito su održavana u Zagrebu sa sve više sudionika (115, 156, 227, 341, 348).

Poslije toga natjecanja se organiziraju u mnogim gradovima diljem Hrvatske do 1979. godine (Osijek, Crikvenica, Split, Labin, Zagreb, Varaždin, Rovinj i Karlovac) sa sve većim brojem sudionika (415, 441, 450, 478, 486, 464, 625 i 636), Međutim natjecanja se sadržajno sve više pretvaraju u smotre tako da

natjecatelji sudjeluju s radovima koje donose (sve se više vidi suradnja i pomoć nastavnika i roditelja u njihovoj izradi), a na smotri oni rješavaju unaprijed dogovorene problemske zadatke. Od 1976. godine uvodi se i područje obrane i zaštite, a od 1980. godine i zaštita od požara i ostalih nepogoda.

U to vrijeme u Hrvatskoj je djelovalo 700 klubova mladih tehničara koji okupljaju gotovo 6 posto učenika osnovnih i srednjih škola, a republička natjecanja pretvaraju se ponovno i nazivom u smotre. Održavaju se nadalje u raznim mjestima u kojima su razvijene tehničke djelatnosti mladih, ali u kojima postoje i smještajni kapaciteti odnosno mogućnost da brojni sudionici budu gosti mladih tehničara domaćina. Tako su od 1980. godine do 1990. godine republičke smotre održane u Zadru, Bjelovaru, Puli, Osijeku, Rijeci, Zagrebu, Šibeniku, Vinkovcima, Poreču, Sisku i Makarskoj s impresivnim brojem sudionika (511, 521, 587, 678, 507, 735, 497, 430, 402, 496 i 382). Od novosti u tom razdoblju treba istaknuti da se na smotrama od 1985. godine pojavljuju i prvi kompjutorski programi koji označavaju interes mladih tehničara za informatiku.

U razdoblju od 1991. godine do 1999. godine, unatoč Domovinskom ratu i naporima cijeloga hrvatskoga društva u demokratizaciji i stabilizaciji svakodnevnog života, smotre su se održavale redovito. Mladi tehničari su svoja tehnička postignuća prikazivali u području arhitekture i graditeljstva, raketnog modelarstva i maketarstva, automatizacije i robotike, automodelarstva, brodomodelarstva, zrakoplovnog modelarstva, željezničkoga maketarstva, fotografije, dizanja i transporta tereta, dopunskih izvora i štednje energije, elektroničkih i elektrotehničkih uređaja, općeg konstruktorstva i inovacija, primjene agrotehničkih mjera u proizvodnji hrane, korištenju kompjutera, strojarstva, elektrostrojarskih konstrukcija i tehnika mjerenja.

U tome razdoblju smotre hrvatskih mladih tehničara održane su u Karlovcu, Zagrebu, Pazinu, Rijeci,

Varaždinu, Zadru, Puli i Splitu sa znatno manje sudionika nego u prethodna dva desetljeća (232, 286, 228, 248, 264, 236, 293, 291 i 275).

Natjecanja mladih tehničara Hrvatske se od 2000. godine u Čakovcu provode u područjima robotike, elektrotehnike, strojarstva, graditeljstva, prometne tehnike, fotografije i vožnje robotskih kolica. Za pripremu natjecatelja (od školske, općinske i županijske razine do državnog natjecanja) Hrvatska zajednica tehničke kulture izdala je 2000 godine Zbirku zadataka za natjecanje mladih tehničara - pisani i praktični zadaci s rješenjima (s kasnije dvije dopune). Do 2007. godine zadržan je isti koncept natjecanja koji se samo prilagođavao razvitku tehnologija, a od 2005. godine u sustav natjecanja uključeni su natjecatelji u raketnom modelarstvu, radioorijentaciji i zrakoplovnog modelarstvu prema propozicijama nacionalnih saveza tehničke kulture.

Osim spomenutog natjecanja u Čakovcu 2000. godine do 2007. godine državna natjecanja održana su u Kraljevici, Dubrovniku, Varaždinu te tri puta zaredom u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevici (otvorenom za to natjecanje 2004. godine) i Dubrovniku sa sljedećim brojem sudionika: 231, 286, 228, 248, 264, 236, 293 i 291.

Jubilarno 50. natjecanje mladih tehničara Hrvatske održano je 2008. godine u Puli po novim propozicijama - po programu Hrvatskoga nacionalnog obrazovnog standarda (HNOS) za učenike od V. do VII. razreda osnovne škole i posebno po programima radioamatera, zrakoplovnih modelara, raketnih modelara, fotografa i vozača robotskih kolica za mlade tehničare iz osnovnih i srednjih škola i udruga tehničke kulture. Po istom sadržaju održana su natjecanja do 2012. godine u Puli, Dubrovniku, Puli i Primoštenu. Na državnim natjecanjima u tome razdoblju sudjelovao je sljedeći broj sudionika po programu HNOS-a / po programima nacionalnih saveza tehničke kulture: 196/146, 191/145, 150/105, 150/105 i 150/124.

Dubravko Malvić,
sudionik organizacije 45 natjecanja mladih tehničara